

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

III. Cur in definitione dictum sit, ex prioribus ipsa conclusione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

damenti una ex illis est intrinsecè & formaliter major alià, ergò, &c. Probatur minor, quia illæ sequuntur conceptum unificantem, qui, quia non est intensior, sive unificet nanos, sive gigantes, in ratione hominis; sive palmos sive ulnas, in ratione quanti; sive albedines intensas, sive remissas, in ratione similis; idè non est identitas intrinsecè major inter gigantes, quàm inter nanos, æqualitas intrinsecè major inter ulnas, quàm inter palmos, &c. ergò, &c.

v. Idem dic proportionaliter de Propositione quoad falsitatem contra PP. Ovidium de anima Cont. 7. punct. 3°. Suarez, Hurtadum, Arriagam, &c. si enim actus, quo dico *decem Philosophi scribunt*, videatur falsior, si quatuor tantum scribant, quàm si septem scriberent, non idè est, quia est intrinsecè & formaliter falsior; sed quia extrinsecè & materialiter talis, videlicet, quia extenditur ad plura objecta, quibus diffinitur; quò sensu, etiam dici potest hanc Propositionem, *Paulus est homo*, esse extensivè veriorē hanc, *Petrus est substantia*; quia extenditur ad plura objecta, sive prædicata essentialia, quibus conformatur.

vi. Dices tamen, conclusio est vera propter præmissas; ergò præmissæ sunt veriores conclusione; probatur consequentia, ex illo Axiomate, *propter quod unum quodque est tale, & illud magis*.

vii. Respondeo negando antecedens, nam conclusio est vera, èd quòd sit suo objecto conformis, similis, &c. non verò propter præmissas; alioqui, contra Aristotelem, non posset ex præmissis falsis verum sequi, sed omne verum consequens præsupponeret præmissas veriores.

viii. Adde, istud Axioma sæpè fallere, ac 1°. semper in causis materialibus, *forma esteducta propter materiam*, ergò *materia est magiseducta*, quàm *forma*; formalibus, *paries est albus propter albedinem*, ergò *albedo est magis alba quàm paries*; & efficientibus, *homo est creatura propter Deum*, ergò *Deus est magis creatura*, quàm *homo*. 2°. etiam in motivis; nam qui credit Deum esse trinum propter revelationem divinam, non magis credit revelationi, quàm Deum esse trinum; alioqui esset magis certus de revelatione divina, quàm Deum esse trinum, quòd dici non potest, si quidem inter Propositiones fidei; una non est certior alterà, magis quàm autoritas Dei revelantis, sit uno tempore major, quàm alio; deindè, qui odit peccatum propter Deum, non magis Deum odit, quàm peccatum.

ix. Instabis, saltem illud Axioma habet locum in motivis naturalibus, ut clarè patet ex Aristotele 10. Poster. cap. 20. *si ob ea scimus & credimus, & illa sanè scimus & credimus magis*; sed, quia præmissæ naturales sunt veræ, movetur intellectus ad conclusionem naturalem veram, ergò præmissæ, saltem naturales, sunt veriores conclusione.

x. Respondeo distinguendo majorem, saltem illud Axioma habet locum in motivis naturalibus, se habentibus per modum causæ finalis & mediocrum, ut *amo pharmacum propter sanitatem*, ergò *magis amo sanitatem*, quàm *pharmacum*; vel potius quando effectus intensibilis verè prædicatur de extremis realiter distinctis, uti in exemplo allato *ly amatum respectu pharmaci & sanitatis*, concedo majorem: in aliis, nego majorem.

xi. Dixi *intensibilis*, èd quòd *ly magis* id omninò significet, & alioqui effectus attributus definitioni propter definitionem, ut v.g. *Petrus est homo*

propter animal rationale, faceret animal rationale, magis hominem, quàm sit Petrus, ut consideranti patebit: undè hæc PP. nostrorum Complutensium pro veritate istius Axiomatis regula, (quam Logic. Disp. 18. in appendice ad q. 1. dicunt esse verissimam) *tunc valet Axioma istud, quando totus effectus potest reflecti supra totam causam*, non videtur ità nudè admittenda.

PARAGRAPHVS II.

Cur in definitione dictum sit ex necessariis, & non ex necessarioribus.

xii. **R**espondeo, quia illud est necessarius, quòd magis necessariò existit; objectum autem præmissarum non magis necessariò existit, quàm existat objectum conclusionis; nam idem sunt objectum conclusionis & præmissarum; unum verò & idem non potest magis & minus necessariò existere; hinc patet ulterius nobis hic objecti non posse Axioma de quo Paragrapho 10. quia etiam objecta præmissarum non admittunt magis quoad necessitatem respectu objecti conclusionis.

PARAGRAPHVS III.

Cur in definitione dictum sit, ex prioribus ipsa conclusione.

xiii. **R**espondeo dictum ex prioribus, quia præmissæ continent causam conclusionis, puta in essendo pro demonstratione *propter quid*, & in cognoscendo pro demonstratione *quia*, de quibus dubio sequenti: hic addunt alii & *notioribus ipsa conclusione*; verum puto illas particulas omninò esse superfluas, quia præmissæ non movent intellectum ad assensum conclusionis, quia notiores, sed quia virtualiter continent conclusionem, vel potius, quia conclusio est eadem cum illis juxta illud Principium, *quæcumque sunt eadem uni 30. &c. sunt eadem inter se*.

DVBIVM II.

Quomodo dividatur & subdividatur demonstratio in genere.

RESOLUTIO I.

xiv. **D**ico demonstratio in genere rectè dividitur in demonstrationem *propter quid*, seu à priori, & demonstrationem *quia*, seu à posteriori.

xv. Demonstratio *propter quid*, est, quæ per causam, vel quasi causam demonstratur effectus, ut omne rationale est risibile, omnis homo est rationalis, ergò omnis homo est risibilis.

xvi. Dixi vel quasi causam, puta formalem, saltem inadæquatam; quia alioqui, certum est, quòd definitio non sit causa definiti, tamen ex demonstratione *propter quid*, infertur definitum, ut omne animal rationale est homo, Petrus est animal rationale, ergò Petrus est homo.

xvii. Demonstratio *quia*, est, quæ per effectum, vel quasi effectum demonstratur causa, ut omne risibile est rationale, Petrus est risibilis, ergò rationalis.

xviii. Dixi